

Орталық Азия аккредиттеу қауымдастығы
БІЛІМ

УТВЕРЖДЕН
Аккредитационным Советом

СТАНДАРТТАР
ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫН
ИНСТИТУЦИОНАЛДЫҚ АККРЕДИТАЦИЯЛАУ

Алматы 2024

АЛҒЫСӨЗ

– ТЖКБ) қоғам мен кәсіби қауымдастықтың тануы және білім беру процесінің сапасын бағалаудың негізгі құралдарының бірі және білім беру қызметін жүзеге асырудың міндетті шарттары болып табылады.

Ең тиімді және танылған әдіс - Стандарттар мен тиісті халықаралық ұсынымдарға сәйкес жұмыс істейтіндер үшін мемлекеттік-кәсіби қауымдастықта аккредиттеуден өту, себебі олар барлық мүдделі тараптардың (еңбек нарығы, қоғам және студенттер) кешенді тануын қамтамасыз етеді.

Экономикалық дамыған елдердегі аккредиттеу агенттіктерінің стандарттары білім беру бағдарламаларының жоғары сапасын және жұмыс берушілер мен білім беру қауымдастығының техникалық және кәсіптік білім беру мекемелерін тануын қамтамасыз етеді. Колледждерді ұлттық және халықаралық аккредиттеу тек халықаралық желілердің мүшелері болып табылатын мамандандырылған агенттіктерге ғана сеніп тапсырылады, олардың арасында Халықаралық инженерлік альянс (IEA) және Вашингтон келісімі (Washington Accord) сияқты мемлекеттік-кәсіби сапаны қамтамасыз ету желілері ерекше орын алады. келісім), Сидней келісімі (Сидней келісім), Дублин келісімі (Дублин accord) және Инженерлік бағдарламаларды аккредиттеу бойынша Еуропалық желі (ENAEE). Олардың өзара тану туралы келісімі бар. ENAEE (Инженерлік бағдарламаларды аккредиттеу бойынша Еуропалық желі) - Еуропалық Одақ елдеріндегі кәсіби қоғамдар таныған аккредиттеу агенттіктерін біріктіретін қоғамдық-кәсіби желі.

Tempus жобасы Қазақстанда 1995 жылдан бері жүзеге асырылып келеді. QUEECA Орталық Азия елдерінде инженерлік білім берудің сапасын қамтамасыз ету жүйесін құруға және енгізуге бағытталған, бұл Орталық Азия білім беруді аккредиттеу қауымдастығын (CAAAE) (бұдан әрі CAAAE) қоса алғанда, ұлттық агенттіктердің құрылуымен аяқталды.

ENAEE мүшесі болды , бұл агенттікке техникалық және кәсіптік білім беру мекемелерін , білім беру бағдарламаларын аккредиттеуге және EUR-ACE белгісін беруге мүмкіндік берді . Бұл отандық колледждердің түлектеріне ... алуға мүмкіндік береді. Еуропалық біліктілік шеңберінің (EQF) 2-5 деңгейлеріне сәйкес келетін техникалық және кәсіптік білім беру және оқыту (ТЖКБ) және Еуропалық Одақ елдеріндегі еңбек нарығында бәсекеге қабілетті болу. ТЖКБ ұйымдары үшін осындай аккредиттеу жүйесін енгізу Бұл түлектердің қазақстандық және халықаралық еңбек нарықтарындағы бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етудің алғашқы қадамы. Институционалдық және мамандандырылған аккредиттеу стандарттарын әзірлеу кезінде қолданыстағы халықаралық және ұлттық аккредиттеу агенттіктерінің стандарттары зерттеліп, пайдаланылды.

ENAEE құрамына кіретін аккредиттеу агенттіктері EUR-ACE белгісі бар бағдарламалардың эквиваленттілігін өзара мойындайды және олардың сапасының жалпыеуропалық стандартқа сәйкестігіне кепілдік береді. Қазіргі уақытта ENAEE құрамына келесі аккредиттеу агенттіктері кіреді : Инженерлер Ирландия (Ирландия), ECUK (Ұлыбритания), ASIIN (Германия), Ordem dos Engenheiros (Португалия), CTE (Франция), AIOR (Ресей) және CAAAE (Қазақстан).

Қазіргі уақытта кәсіби қауымдастықтың қатысуынсыз аккредиттеуді елестету мүмкін емес. Сондықтан SAAAE негізін қалаушылары «ҚР Ұлттық ғылым академиясы» республикалық қоғамдық бірлестігі, «ҚР Машина жасаушылар одағы» заңды тұлғалар қауымдастығы, «ҚР Ұлттық мониторинг комитеті IGIP » заңды тұлғалар қауымдастығы және Қазақстан жоғары білім беру ұлттық ғылым академиясы болып табылады. Бұл білім беру бағдарламаларының сапасын бағалау және техникалық және кәсіптік білім беруді ұйымдастыру процесінде барлық мүдделі тараптардың пікірлерін ескеруге мүмкіндік береді .

Орталық Азия білім беруді аккредиттеу қауымдастығы (CAAAE) Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігімен аккредиттеу органы ретінде танылған және министрдің 2017 жылғы 27 қыркүйектегі №482 бұйрығымен бес жыл мерзімге Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің №1 Ұлттық тізіліміне енгізілген.

ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫН ИНСТИТУЦИОНАЛДЫҚ АККРЕДИТАЦИЯЛАУ СТАНДАРТТАРЫ

1. Қолданылу аясы

- 1.1 Бұл стандарттар «Білім туралы», «Техникалық реттеу туралы» және «Сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы» Қазақстан Республикасының Заңдарына сәйкес әзірленді. Олар Стандарттар негізінде әзірленген. Және басшылық қағидаттар қамтамасыз ету сапа V Еуропалық Кеңістік жоғарырақ білім беру (ESG) .
- 1.2 Бұл стандарттар құрал сапаны бағалауды қамтамасыз ету техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарын институционалдық аккредиттеу рәсімін жүргізу кезінде .
- 1.3 Осы стандарттардың ережелерін техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдары пайдалана алады және олардың мәртебесіне, ұйымдастырушылық-құқықтық нысандарына, оқыту нысандарына және ведомстволық бағыныстылығына қарамастан, институционалдық аккредиттеуден өткен кезде міндетті болып табылады.
- 1.4 Нақты техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдары қолданатын стандарттар жүргізу институционалдық өзін-өзі бағалау, анықтамалар Және жақсартулар ішкі механизмдер қамтамасыз ету сапа, әзірлемелер ішкі құжаттама Және корпоративтік мәдениетті дамыту .

2. Нормативтік сілтемелер

Бұл стандарт келесі нормативтік құжаттарға сілтемелерді қамтиды:

- 2.1 «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы (2018 жылғы 4 шілдедегі № 171-VI өзгерістер мен толықтырулармен)
- 2.2 Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы » Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы N 345 Заңы
- 2.3 Қазақстан Республикасындағы тілдер туралы » Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 11 шілдедегі № 151 Заңы
- 2.4 Қазақстан Республикасының білім беруді дамытудың 2011–2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. Қазақстан Республикасы Президентінің 2010 жылғы 7 желтоқсандағы № 1118 Жарлығы.
- 2.5 Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы № 1080 «Білім берудің тиісті деңгейлеріне арналған мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» қаулысы (ҚР Үкіметінің 2017 жылғы 15 тамыздағы № 484 қаулысына енгізілген өзгерістер мен толықтырулармен).
- 2.6 «Техникалық және кәсіптік білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына қабылдаудың үлгілік ережелерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 18 қазандағы № 578 бұйрығы
- 2.7 Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 30 қаңтардағы № 77 қаулысы «... туралы » Мемлекеттік білім беру ұйымдары қызметкерлерінің үлгілік штаттық деңгейлерін және педагогикалық қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғалар лауазымдарының тізбесін бекіту » .
- 2.8 Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 17 маусымдағы № 391 «Білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын және оларға сәйкестікті растайтын құжаттардың тізбесін бекіту туралы» бұйрығы
- 2.9 «Білім беру қызметімен айналысуға лицензия беру» мемлекеттік қызмет стандартын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 15 сәуірдегі № 204 бұйрығы

- 2.10 орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының түрлерінің қызметінің үлгілік ережелерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 11 қыркүйектегі № 369 бұйрығы
- 2.11 Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің міндетін атқарушының 2007 жылғы 23 қазандағы № 502 «Білім беру ұйымдары білім беру қызметінде пайдаланатын қатаң есептілік құжаттарының нысанын бекіту туралы» бұйрығы .
- 2.12 «Білім беру ұйымдарының түрлері бойынша оқушыларды ауыстыру және қайта қабылдау ережелерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 20 қаңтардағы № 19 бұйрығы .
- 2.13 «Оқушылардың оқу үлгеріміне үздіксіз мониторинг жүргізудің, аралық және қорытынды аттестаттау жүргізудің үлгілік ережелерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 125 бұйрығы
- 2.14 «Техникалық және кәсіптік білім беру мамандықтары бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын және үлгілік білім беру оқу бағдарламаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2017 жылғы 31 қазандағы № 553 бұйрығы
- 2.15 «Білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығы
- 2.16 «Қазақстан-2050» стратегиясы: қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты. Қазақстан Республикасының Президенті – Ұлт көшбасшысы Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына жолдауы, Астана, 2012 жылғы 14 желтоқсан.
- 2.17 «Жасанды интеллект дәуіріндегі Қазақстан: қазіргі қиындықтар және олардың сандық трансформация арқылы шешілуі». Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2025 жылғы 8 қыркүйектегі Қазақстан халқына жолдауы.
- 2.18 Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік және жоғары білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы . Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2022 жылғы 5 тамызда № 29031 тіркелді.
- 2.19 «Мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, жоғары білімнен кейінгі және қосымша білім беру ұйымдарының тиісті түрлері мен түрлерінің қызметінің үлгілік ережелерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы № 385 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы. Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2025 жылғы 31 наурыздағы № 59 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2025 жылғы 31 наурызда № 35898 тіркелді.
- 2.20 «Бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және теологиялық білім беретін ұйымдардың білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын және олардың сәйкестігін растайтын құжаттардың тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2022 жылғы 24 қарашадағы № 473 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы. Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2024 жылғы 10 мамырдағы № 102 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2024 жылғы 13 мамырда № 34357 тіркелді.
- 2.21 Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мұғалімдердің мәртебесі, білім беру, денсаулық сақтау және балалардың құқықтарын қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы. 2026 жылғы 12 маусымдағы № 309-VIII ҚРЗ Заңы.
- 2.22 жоғары білімнен кейінгі білім беру ұйымдары іске асыратын білім беру бағдарламаларының тізілімін жүргізу ережелерін , сондай-ақ білім беру бағдарламаларының тізіліміне енгізу және одан шығару негіздерін бекіту туралы.

Қазақстан Республикасы Білім министрінің міндетін атқарушының 2022 жылғы 7 қазандағы № 417 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2022 жылғы 11 қазанда № 30099 тіркелді.

2.23 жоғары білім беру ұйымдарында қашықтықтан оқыту бойынша оқу процесін ұйымдастыру ережелерін, оның ішінде қолайсыз ауа райы жағдайларында, сондай-ақ төтенше жағдай енгізілген кезде, тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктерде (жекелеген нысандарда), төтенше жағдайлар жарияланған кезде және техникалық және кәсіптік, жоғары білім беруден кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында онлайн оқыту түрінде карантинді қоса алғанда, шектеу шараларын, сондай-ақ қашықтықтан оқытуды қамтамасыз ететін білім беру ұйымдарына қойылатын талаптарды бекіту туралы. Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2023 жылғы 27 қарашадағы № 349 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2023 жылғы 27 қарашада № 33682 тіркелді.

3. Терминдер мен анықтамалар

ІН шынайы Стандарттар пайдаланылған келесі анықтамалар:

- 3.1. **Білім беру ұйымын аккредиттеу** - аккредиттеу органының білім беру қызметтерінің сапасы туралы объективті ақпарат беру және оны жақсартудың тиімді тетіктерінің бар екенін растау мақсатында олардың белгіленген аккредиттеу стандарттарына (ережелеріне) сәйкестігін тану тәртібі.
- 3.2. **Аккредиттеу органы** - өзі әзірлеген Стандарттар негізінде білім беру ұйымдарын институционалдық және (немесе) мамандандырылған аккредиттеуді жүргізетін заңды тұлға.
- 3.3. **Білім беру ұйымының аудиті** – бұл өзін-өзі бағалау материалдарын қарау және бару негізінде тәуелсіз сарапшылар комиссиясының техникалық және кәсіптік білім беру ұйымының қызметін бағалауы, оның мақсаттары:
  - Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымының күшті және әлсіз жақтарын анықтау;
  - Өзін-өзі бағалау материалдарында жеткілікті түрде сипатталуы мүмкін емес сапалық факторларды бағалау;
  - Өзін-өзі бағалау материалдарында берілген ақпараттың жеткіліктілігін тексеру.
- 3.4. **Сарапшы аудитор - объективтілік** пен бейтараптықтың болмауына кепілдік беретін тәуелсіз сарапшы.
- 3.5. **Институционалдық аккредиттеу** - аккредиттеу органының техникалық және кәсіптік білім беру ұйымын аккредиттеу органының мәлімделген мәртебесіне және белгіленген стандарттарына сәйкестігін бағалау процесі.
- 3.6. **Халықаралық аккредиттеу** - бұл жеке білім беру бағдарламаларын немесе білім беру ұйымдарын танылған шетелдік аккредиттеу агенттігінің аккредиттеуі.
- 3.7. **Ұлттық аккредиттеу** - Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің №1 Ұлттық тізіліміне енгізілген ұлттық агенттіктердің техникалық және кәсіптік білім беру ұйымын немесе білім беру бағдарламасын аккредиттеуі.
- 3.8. **Мамандандырылған аккредиттеу** - техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы іске асыратын білім беру бағдарламаларының сапасының аккредиттеу органының стандарттарына сәйкестігін бағалау.
- 3.9. **Қашықтықтан оқыту технологиялары (бұдан әрі - ҚОТ)** - оқушы мен мұғалім арасындағы делдалданған (қашықтықтан) немесе толық делдалданбаған өзара әрекеттесу арқылы ақпараттық және телекоммуникациялық құралдарды пайдалана отырып жүзеге асырылатын оқыту технологиялары.
- 3.10. **Ақпараттық ресурстар** – кітапхана коллекцияларының, электрондық оқу материалдарының және басқа да электрондық оқу ресурстарының, электрондық

каталогтардың , электрондық ғылыми ресурстардың дерекқорларының және т.б. жиынтығы .

- 3.11. **Оқушыларды қорытынды бағалау** - бұл олардың тиісті білім беру деңгейіндегі білім беру бағдарламаларының мазмұнын қаншалықты меңгергенін анықтау үшін жүргізілетін рәсім.
- 3.12. **Жоғары колледж – техникалық және кәсіптік**, жоғары білімнен кейінгі білім беруде интеграцияланған модульдік білім беру бағдарламаларын іске асыратын оқу орны ;
- 3.13. **Колледж – техникалық және кәсіптік білім беру**, жоғары білімнен кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын оқу орны ;
- 3.14. **Білім беру сапасы** – оқушылар мен түлектердің білім, дағдылар мен құзыреттілік деңгейінің білім беру бағдарламаларының талаптарына және техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы белгілеген қосымша талаптарға сәйкестігі .
- 3.15. **Білім беру саласындағы маркетинг қызметтер** - техникалық және кәсіптік білім беру ұйымының тұтынушылардың қажеттіліктері мен талаптарын қанағаттандыруды зерттеуге бағытталған қызмет түрі , шақырылған бағдарлау өндіріс еңбек нарығында сұранысқа ие мамандарды даярлау бойынша білім беру қызметтері.
- 3.16. **Модульдік-құзыреттілік тәсіл** – техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінде бәсекеге қабілетті мамандарды даярлауға арналған жаңа білім беру бағдарламаларын енгізу әдістемесін қамтитын курстық оқыту бағдарламасы.
- 3.17. **Білім беру мониторингі** - техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдары қызметінің жетістіктерінің рейтингтік көрсеткіштері, білім беру процестерін жүзеге асыру нәтижелері мен шарттарының өзгеру динамикасы, жай-күйін жүйелі бақылау, талдау, бағалау және болжау .
- 3.18. **Кәсіби тәжірибе** - болашақ кәсіби қызметке байланысты белгілі бір жұмыс түрлерін орындау процесінде теориялық білімді, дағдыларды бекітуге, практикалық дағдылар мен құзыреттіліктерді алуға және дамытуға бағытталған білім беру қызметінің түрі.
- 3.19. **Білім беру бағдарламасы** – білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай жиынтығы, оған оқытудың мақсаттары, нәтижелері мен мазмұны, білім беру процесін ұйымдастыру және оқу нәтижелерін бағалау критерийлері кіреді.
- 3.20. **Білім беру қызметі** - бұл білім беру субъектілерінің мақсатты, педагогикалық тұрғыдан негізделген, бірізді өзара әрекеттесу процесі, оның барысында жеке тұлғаны оқыту, дамыту және тәрбиелеу міндеттері шешіледі.
- 3.21. **Оқудың соңғы нәтижелері** - бұл білім беру бағдарламасын аяқтағаннан кейін оқушылардың иеленуі тиіс құзыреттіліктер, білімдер мен дағдылар жиынтығы.
- 3.22. **Сыртқы аудиторлар комиссиясының ТжКБ мекемесіне баруы** аккредиттеу процесінің жалпы қабылданған бөлігі болып табылатын сыртқы бағалаудың құрамдас бөлігі болып табылады. Сыртқы сарапшы аудиторлар ТжКБ мекемесіне өзін-өзі бағалау материалдарын қарау, оқытушылармен, студенттермен және қызметкерлермен сұхбаттасу, көрсетілетін қызметтердің сапасы мен тиімділігін бағалау және жақсарту бойынша ұсыныстар беру үшін барады. Сапардың нәтижесі ТжКБ мекемесінің аудиторлық есебі болып табылады .
- 3.23. **Құзыреттілік** – білімді, дағдыларды, қабілеттерді және тәжірибені таныс және таныс емес жұмыс (өмір) жағдайларында қолдана білу қабілеті.
- 3.24. **Процедура** - орнатылған жол іске асыру іс-шаралар немесе процесс.
- 3.25. **Жұмыс біліктілігі** - бір немесе бірнеше мамандық бойынша оқуға арналған техникалық және кәсіптік білім берудің білім беру бағдарламасын меңгеруде қорытынды аттестаттаудан өткен студенттердің кәсіби дайындық деңгейі .
- 3.26. **Өзін-өзі бағалау** - бұл техникалық және кәсіптік білім беру ұйымының күшті және әлсіз жақтарын өзіндік талдау , оның ішінде мамандарды даярлау саласындағы

қойылған мақсаттарға жетуді және белгіленген аккредиттеу стандарттарына сәйкестікті талдау .

- 3.27. Аккредиттеу стандарттары** - аккредиттеу рәсіміне қойылатын талаптарды белгілейтін аккредиттеу органының құжаттары.
- 3.28. Танылған аккредиттеу органдарының тізілімі** – білім беру саласындағы уәкілетті орган жасаған және Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымына (ЭБДҰ) мүше мемлекеттердің аккредиттеу органдарының тізілімдеріне және/немесе қауымдастықтарына енгізілген ұлттық және шетелдік аккредиттеу органдарының тізімі.
- 3.29. Сапа менеджменті жүйесі** - бұл ұйымда қызметтердің немесе өнімдердің қажетті сапасына, яғни ұйым қызметінің нәтижесіне қол жеткізу үшін қолданылатын шаралар мен үздіксіз операциялар жиынтығы .
- 3.30. Студенттерді аралық бағалау** - бұл студенттердің оқуды аяқтағаннан кейін бір академиялық пәннің және/немесе модульдің бір бөлігінің немесе толық көлемінің мазмұнын, сондай-ақ бір біліктілік шеңберіндегі кәсіби модульдерді игеру сапасын бағалау мақсатында жүргізілетін рәсім.
- 3.31. Басқару құжаттамасы** - құжаттама Авторы жоспарлау, процестерді басқару, әртүрлі рәсімдерді қолдану, құрылымдық бөлімшелер туралы ережелер, білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілеген лауазымдық нұсқаулықтар .
- 3.32. Дуалды оқыту** - бұл кәсіби білім берудің бір түрі, онда оқытудың практикалық бөлігі жұмыс орнында, ал теориялық бөлігі оқу орнында өтеді.

Белгілеулер мен қысқартулар

Бұл стандарттарда келесі белгілеулер мен қысқартулар қолданылады:

Техникалық және кәсіптік білім беру - техникалық және кәсіптік білім беру;
 PO – жоғары білімнен кейінгі білім
 Мемлекеттік білім беру стандарты - мемлекеттік міндетті білім беру стандарттары;
 DOT – қашықтықтан оқыту технологиялары;
 Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі - Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі;
 ҒЗТКЖ – ғылыми-зерттеу жұмыстары;
 АКТ – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар ;
 ПС – оқытушылар құрамы;
 ECTS – Еуропалық несиелік аударым және жинақтау жүйесі;
 ESG - Еуропалық жоғары білім беру аймағындағы сапаны қамтамасыз ету стандарттары мен нұсқаулары;
 EQF – Еуропалық *біліктілік шеңбері*
 CAAAE – Орталық Азия білім беруді аккредиттеу қауымдастығы (Орталық Азиялық Қауымдастық үшін аккредиттеу -ның білім беру)

4. Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарын институционалдық аккредиттеудің қағидаттары

Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарын институционалдық аккредиттеу осы стандарттарға сәйкес және келесі қағидаттарды сақтай отырып жүзеге асырылады:

- техникалық және кәсіптік білім беру ұйымын ерікті аккредиттеу ;
- аккредиттеу рәсімінің ашықтығы мен объективтілігі;
- мемлекеттік органдардан, құрылтайшылардан, қоғамдық ұйымдардан және басқалардан тәуелсіздік;
- сапаны бағалаудың объективтілігі үшін жауапкершілік;

- алынған ақпаратты пайдаланудың құпиялылығы;
- аккредиттелген техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдары туралы ақпарат агенттіктің білім беру саласындағы уәкілетті органдарға және ENAE-ге ақпарат беруі, сондай-ақ оны SAAAE веб-сайтында жариялауы арқылы.

6. Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарын институционалдық аккредиттеу стандарттары

ТЖКБ ұйымының миссиясы мен стратегиясы

1.1. Жалпы ережелер

- 1.1.1 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымының қызметі оның елдің бірыңғай білім беру кеңістігіндегі орнын көрсететін миссиясымен анықталады. Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымының миссиясы Жастарға бейбітшілік, ізгілік пен әділеттілік идеясын, белсенді азаматтық ұстанымды жеткізу керек. Маңызды міндет тек білікті және бәсекеге қабілетті кадрларды даярлау ғана емес, сонымен қатар жастарды ел мен әлем азаматтары ретінде рухани қалыптастыру болуы керек.
- 1.1.2 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымының қызметі білім беру саласындағы мемлекеттік саясаттың мәнмәтінін көрсетуі және тұтастай алғанда техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінің мақсаттары мен міндеттеріне қол жеткізуге бағытталуы тиіс.
- 1.1.3 Миссия мен даму стратегиясы, жоспарлары және оларды іске асыруды бақылау жүйелері бір-бірін толықтыруы керек;

1.2 Бағалау критерийлері

- 1.2.1 қоғамдағы нақты жағдайды және мемлекеттің қажеттіліктерін талдау негізінде, мүдделі тараптар мен студенттердің қатысуымен әзірленуі тиіс.
- 1.2.2 Миссия және даму стратегиясы қолжетімді ресурстарға (қаржылық, ақпараттық, кадрлық, материалдық-техникалық базаны қоса алғанда), нарық қажеттіліктеріне және елдің білім беру саласындағы саясатына сәйкес әзірленуі тиіс.
- 1.2.3 Миссия мен даму стратегиясын әзірлеуге студенттердің, оқытушылардың, жұмыс берушілердің және әлеуметтік серіктестердің өкілдері қатысуы керек.
- 1.2.4 Миссия мен даму стратегиясының мазмұны барлық мүдделі тараптар үшін қолжетімді болуы тиіс.
- 1.2.5 ТЖКБ ұйымы Миссия мен даму стратегиясының тиімділігін жүйелі түрде бағалауы және Миссия мен даму стратегиясын қалыптастыру және үнемі қайта қарау, сондай-ақ олардың іске асырылуын бақылау тетіктерін анықтауы тиіс.
- 1.2.6 ТЖКБ ұйымы миссияға сәйкес стратегиялық, тактикалық және операциялық жоспарлау және ресурстарды бөлу процестерін жүзеге асырады.
- 1.2.7 Даму стратегиясына сәйкес, ТЖКБ ұйымы өз қызметінің салалары бойынша құжаттарды әзірлейді (оның ішінде: іске асыру жоспарлары, қызмет салаларының жоспарлары, ережелер, рәсімдер және т.б.).
- 1.2.8 Миссия мен даму стратегиясын Педагогикалық кеңес бекітеді.

2-стандарт. Көшбасшылық және басқару

2.1 Жалпы ережелер

- 2.1.1 Басқару жүйесі Ұйымның миссиясы, көзқарасы және даму стратегиясы ұйымның көзқарасына, миссиясына және даму стратегиясына қол жеткізуге бағытталған.

Білім беру мекемесінің өзіндік кепілдік саясаты болуы керек. көзқарас пен стратегияны көрсететін қасиеттер және осылайша стратегиялық басқарумен байланысты.

- 2.1.2 Техникалық және кәсіптік білім беруді ұйымдастыру Мүмкін өз қызметін сапа менеджменті жүйесі және корпоративтік басқару қағидаттарына негіздеп ұйымдастыру .
- 2.1.3 ТЖКБ ұйымы өз қызметі туралы ақпаратты жүйелі түрде жинап, жинақтап, талдауы және оның күшті және әлсіз жақтарын бағалауы керек , соның негізінде Басшылық сапаны қамтамасыз ету саясатын анықтайды және стратегиялық және операциялық жоспарларды әзірлейді.

2.2 Бағалау критерийлері

- 2.2.1 Білім берудегі белсенділікті басқару күнделікті жұмыс процестерін бақылау және басқару механизмі арқылы жүзеге асырылуы тиіс;
- 2.2.2 Ұйымдастырушылық, функционалдық және кадрлық құрылымдар Миссия мен Даму стратегиясына сәйкес келуі керек.
- 2.2.3 Білім беру мекемесінің ұйымдастырушылық құрылымы мен басқаруы туралы растайтын құжаттары болуы керек (Жарғы, білім беру мекемесінің құрылымдық ұйымдастырылуы туралы ережелер, шешім қабылдау рәсімдері және т.б.).
- 2.2.4 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымының құрылымдық бөлімшелері, басқаруды қамтамасыз ету үшін олардың өкілеттіктері мен міндеттері (ішкі ережелер, нормативтік актілер, лауазымдық нұсқаулықтар және т.б.) туралы жазбаша нұсқаулары болуы тиіс.
- 2.2.5 ТЖКБ ұйымы өз қызметінің тәуекелдері мен тиімділігін бағалау, сәйкессіздіктер мен қателіктерді анықтау үшін өз қызметін жүйелі түрде талдау жүргізуі керек .
- 2.2.6 ТЖКБ ұйымы құқықтар мен міндеттерді Басқару құрылымына сәйкес бөлуі керек.
- 2.2.7 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы студенттерге, қызметкерлерге және мүдделі тараптарға бағытталған ақпараттық және кері байланыс жүйесінің болуын және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз етуі тиіс.
- 2.2.8 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы студенттермен, қызметкерлермен және колледж қызметіне мүдделі басқа да тараптармен байланыс механизмінің, соның ішінде шағымдарды, өтініштерді және өтініштерді қараудың белгіленген мерзімдерінің бар екенін көрсетуі тиіс.
- 2.2.9 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы өз қызметінің нәтижелері туралы ақпараттандырудың дамыған және жалпыға қолжетімді жүйесі болуы тиіс .
- 2.2.10 Маңызды фактор - басқа білім беру мекемелерімен ынтымақтастық және тәжірибе алмасу.
- 2.2.11 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы білім беру процесін басқаруды жеке білім беру бағдарламаларын басқару, оның ішінде олардың тиімділігін бағалау арқылы қамтамасыз етуі тиіс.
- 2.2.12 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы мүмкін колледждің ішкі процестерін жобалауды, басқаруды және бақылауды , оларды жетілдіруді және фактілерге негізделген шешім қабылдауды қоса алғанда, сертификатталған сапа менеджменті жүйесін сәтті пайдалану .
- 2.2.13 ТЖКБ ұйымының жоспарлау процестерін және оның студенттер, қызметкерлер және көпшілік үшін тиімділігін бағалау нәтижелерін көрсететін ақпаратты қамтитын өзіндік порталы немесе веб-сайты болуы керек .
- 2.2.14 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы өзінің басқару жүйесінің ашықтығын көрсетуі тиіс .
- 2.2.15 Маңызды фактор - алқалы басқару органдарының құрамында мүдделі тараптар өкілдерінің (жұмыс берушілер, ЖК, студенттер) басқару процестеріне қатысуы .

- 2.2.16 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымында студенттер мен түлектердің контингенті, қолжетімді ресурстар, кадрлар және басқа да бағыттар бойынша дерекқор болуы тиіс .
- 2.2.17 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымының мүдделер қақтығысы мен қарым-қатынастарды шешудің өзіндік тетіктері болуы , кері байланыс жүйесін , тәртіптік органдар жүйесін және мотивациялық жүйені құруы тиіс .
- 2.2.18 ТЖКБ ұйымы ПО, қызметкерлер мен студенттердің қажеттіліктерін қанағаттандыру дәрежесінің өлшенуін қамтамасыз етуі және өлшеу процесінің бөлігі ретінде анықталған кемшіліктердің жойылғанын дәлелдеуі тиіс.
- 2.2.19 Білім беру мекемесін басқару оқушыларға, оқушыларға, ата-аналарға (білім беру мекемесінің веб-сайтындағы блогтар, жеке мәселелер бойынша ресми қабылдау уақыты, электрондық пошта) ашық және қолжетімді болуы тиіс. байланыс және т.б.).
- 2.2.20 Білім беру мекемесінде кез келген мүдделі тарап басшылық пен басқару органдарына жетілдіру бойынша инновациялық ұсыныстар енгізе алатын қоғамдық өзара әрекеттесу механизмі болуы керек . ТЖКБ мекемесі бұл ұсыныстарды талдап , оларды енгізуі керек .

3-стандарт. Білім беру бағдарламалары

3.1. Жалпы ережелер

- 3.1.1. Білім беру бағдарламалары Мемлекеттік білім беру стандарттарына және үлгілік оқу бағдарламаларына сәйкес, кәсіби стандарттардың талаптарына негізделіп және Ұлттық салалық біліктілік шеңберіне сәйкес әзірленуі тиіс.
- 3.1.2. ТЖКБ мекемелерінде әзірлеу және бағдарламаларын бекіту. Бағдарламалар олар үшін жасалуы керек белгіленген мақсаттарға сәйкес келді. Білім беру бағдарламасын іске асырудың түпкі мақсаты - болашақ мамандардың кәсіби құзыреттілігін біліктілік талаптарына сәйкес дамыту және елдің еңбек нарығының қажеттіліктерін қанағаттандыру.
- 3.1.3. Бағдарламаны игеру нәтижесінде алынған біліктілік нақты анықталып, түсіндірілуі керек, сондай-ақ ТЖКБ саласындағы ұлттық біліктілік шеңберінің белгілі бір деңгейіне сәйкес келуі керек . ТЖКБ ұйымы ТЖКБ-да қолданылатын әртүрлі нысандарға, деңгейлерге және технологияларға қойылатын өз талаптарын анықтауы керек .
- 3.1.4. Білім беру бағдарламаларын әзірлеу кезінде техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы оқушылардың жеке қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескеруі тиіс .

3.2 Бағалау критерийлері

- 3.2.1 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы кәсіби қоғамдастық пен жұмыс берушілердің білім беру бағдарламаларын әзірлеу мен басқаруға және олардың сапасын қамтамасыз етуге қатысуын қамтамасыз етуі тиіс .
- 3.2.2 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы Мемлекеттік білім беру стандартына сәйкес түлектердің кәсіби құзыреттілігін қалыптастыруға пәндер мен кәсіби тәжірибелердің мазмұнын, көлемін және әсерін анықтауы тиіс.
- 3.2.3 Әрбір білім беру бағдарламасында пәндердің өзара байланысы, бірізділігі мен сабақтастығы логикасы болуы керек.
- 3.2.4 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы курстардың курстық оқу бағдарламасында көрсетілген студенттердің кәсіби құзыреттіліктерін, дағдыларын және білім базаларын дамытуға әсерін көрсетуі тиіс. Курстардың логикалық тізбегі

нақты анықталуы керек, ал оқу нәтижелеріне қойылатын негізгі талаптар оқу бағдарламасында көрсетілуі тиіс.

- 3.2.5 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы жұмыс оқу бағдарламалары мен оқу бағдарламаларын жасаудың логикасы мен себептерін, атап айтқанда, оқу бағдарламасы тізімінде белгілі бір пәнді таңдау себептерін, жоғары оқу орнынан кейінгі немесе жоғары оқу орнынан кейінгі мәртебе беру себептерін көрсетуі тиіс. алғышарт , пәндердің атауы мен мазмұнының экономикалық салалардың, зерттелетін ғылым саласының, қоғамның және т.б. қазіргі даму бағыттарына сәйкестігі.
- 3.2.6 Академиялық пәндердің мазмұны техникалық және кәсіптік білім беру деңгейіне және ұсынылатын оқу нәтижелеріне сәйкес келуі тиіс .
- 3.2.7 Пәндердің тізімі мен мазмұны студенттерге қолжетімді болуы керек.
- 3.2.8 Колледж оқыту тіліне қарамастан, студенттерге кәсіби құзыреттілікті дамытуға бағытталған жеке білім беру траекториясын дамыту үшін тең мүмкіндіктер беруі керек.
- 3.2.9 Маңызды фактор - кәсіби дағдыларды дамытуға бағытталған пәндер бойынша білім беру бағдарламаларын әзірлеу кезінде жұмыс берушілердің мүдделерін ескере отырып, білім беру бағдарламаларын жаңарту.
- 3.2.10 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы еңбек нарығындағы өзгерістерді және оқушылар мен мұғалімдердің тілектерін ескере отырып, жыл сайын жаңа студенттерге арналған оқу бағдарламалары мен бағдарламаларын әзірлеп, бекітуі тиіс.
- 3.2.11 Білім беру бағдарламаларын меңгеру үшін қолданылатын жабдықтар мен техникалық құралдар тиісті салаларда қолданылатын жабдықтарға ұқсас болуы және пайдалану кезінде қауіпсіздік талаптарына сәйкес келуі тиіс.
- 3.2.12 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы білім беру бағдарламалары үшін қолжетімді ресурстардың – сыныптардың, зертханалардың, компьютерлік жабдықтар мен бағдарламалық жасақтаманың, қаржылық ресурстардың, кәсіби тәжірибе мен жұмыспен қамту жүйесінің, оқу құралдары мен материалдарының және т.б. жеткіліктілігі мен заманауилығын үнемі талдаудың тиімділігін көрсетуі тиіс .
- 3.2.13 Білім беру бағдарламаларын іске асыру үшін колледж өндіріс орындарынан қызметкерлерді тартып, олар оқытатын пәндердің үлесін анықтай алады. Колледж олардың оқытуға қатысуының негіздемесін көрсетуі керек.
- 3.2.14 Техникалық және кәсіптік білім беруді ұйымдастыру білімді бағалаудың объективтілігін және студенттердің кәсіби құзыреттілігінің даму дәрежесін, оларды бағалау құралдары мен тетіктерінің ашықтығы мен жеткіліктілігін қамтамасыз етуі тиіс.
- 3.2.15 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы білім беру бағдарламаларының ішкі сапасын бағалау және бағалау механизмін , сондай-ақ оларды жетілдіру бойынша кері байланыс ұсынуы тиіс .
- 3.2.16 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы студенттердің өздері оқытатын пәндер бойынша құрылымдалған, ұйымдастырылған ақпараттың барынша көп мөлшеріне – презентация материалдарына, дәріс жазбаларына, міндетті және қосымша әдебиеттерге, практикалық тапсырмаларға және т.б. қол жеткізуін қамтамасыз етуі тиіс.
- 3.2.17 Кредиттік технологияны қолдана отырып, білім беру бағдарламасын жүзеге асырған кезде студенттің өзіндік жұмысы бақылануы және оның нәтижелерін объективті бағалау тетіктері жасалуы тиіс.
- 3.2.18 Белсенді оқыту әдістері мен инновациялық оқыту әдістерін енгізу және тиімділігі маңызды фактор болып табылады.

- 3.2.19 Кәсіптік білім беру және оқыту ұйымы қолданбалы бакалавриат бағдарламалары, университеттік білім және қосымша білім беру бойынша білімін жалғастыру мүмкіндігін бере алады.
- 3.2.20 Маңызды фактор - жұмыс берушілердің білім беру процесіне қатысуы.
- 3.2.21 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы студенттердің пән бойынша оқу барысында алған білімдерін, дағдылары мен сапаларын объективті, дәл және жан-жақты бағалау тетігінің, сондай-ақ апелляциялық және кәсіби апелляциялық бағалаудың алқалы тетігінің болуын және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз етуі тиіс.
- 3.2.22 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы білім беру процесіне қатысты мәселелер бойынша оқушыларға жеке көмек және кеңес беру жүйесінің қолжетімділігін және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз етуі тиіс.

4-стандарт. Оқытушылар құрамы және оқыту тиімділігі

4.1. Жалпы ережелер

- 4.1.1. Оқытушылар құрамы білім беру іс-шараларында студенттерге қолжетімді негізгі ресурс болып табылады. Техникалық және кәсіптік білім беру мекемесі жұмысқа қабылдаудың айқын, ашық және әділ процестерін, жұмысқа орналасу шарттарын және кәсіби дамуды белгілейтін кадр саясатын жүзеге асыруы керек .
- 4.1.2. Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы техникалық және кәсіптік білім беру қызметкерлерінің, әкімшілік және басқарушылық персоналдың және колледж қызметкерлерінің біліктілігін дамытуға және жетілдіруге бағытталған іс-шаралар ұйымдастыруы тиіс ;
- 4.1.3. Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы персоналды басқарудың ұйымдастырушылық және функционалдық құрылымын және оны дамытуды, соның ішінде персоналды іріктеу жүйесін реттеуі тиіс.
- 4.1.4. Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы ПС біліктілігінің білім беру бағдарламаларының қажеттіліктеріне сәйкес келуін қамтамасыз етуі тиіс.
- 4.1.5. Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымында қызметкерлерді ынталандыру және ынталандыру , жаңа қызметкерлерді бейімдеу, қызметкерлерді сертификаттау және оларға тәртіптік шаралар қолдану, сондай-ақ қызметкерлерді жұмыстан босату тетіктері болуы керек .

4.2 Бағалау критерийлері

- 4.2.1 Колледждің кадрлық әлеуеті Даму стратегиясына және білім беру бағдарламаларының ерекшеліктеріне сәйкес келуі керек .
- 4.2.2 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы білім беру бағдарламаларының қажеттіліктерін талдау және жұмысқа орналастыру жүйесінің болуы негізінде кадрларды іріктеуді көрсетуі тиіс.
- 4.2.3 PS туралы ақпарат көпшілікке қолжетімді болуы керек, колледж оны жалпыға қолжетімді етуі, жариялауы керек веб-сайтта.
- 4.2.4 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы басқарудың қолжетімділігі және барлық кадрлық рәсімдердің ашықтығы қағидатын сақтауын көрсетуі тиіс.
- 4.2.5 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы оқытушылар құрамының қызметін бақылауды, оқытушылардың құзыреттілігін жүйелі түрде бағалауды және оқыту сапасын кешенді бағалауды қамтамасыз етуі тиіс. Колледж сонымен қатар оқыту сапасын бағалаудың әртүрлі тетіктерін, мысалы, студенттердің оқыту сапасы бойынша сауалнамаларын, оқытушылар құрамының сабақтарына қатысуын,

оқытушылар құрамының әріптестерінің жұмыс нәтижелері туралы сауалнамаларын және т.б. құруы тиіс.

- 4.2.6 Мұғалімнің жұмыс жүктемесіне оқу, оқу-әдістемелік, ғылыми жұмыстар (жобалар мен өтінімдерді дайындауды қоса алғанда), ұйымдастырушылық-әдістемелік (әртүрлі іс-шараларға қатысуды және ұйымдастыруды қоса алғанда), кәсіби құзыреттілікті арттыру (жеке дамуды және мамандық бойынша әдебиеттерді зерттеуді қоса алғанда, біліктілікті арттыру), кәсіби ортадағы іс-шаралар (мысалы, кәсіби бірлестіктерге қатысу және кеңес беру) кіруі керек. Мұғалім келесі жұмыстарды жүргізе алады:
ғылыми жұмыс (жобалар мен өтінімдерді дайындауды қоса алғанда).
- 4.2.7 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы барлық қызмет түрлері бойынша ПС жұмысын жеке жоспарлаудың толықтығы мен жеткіліктілігін, жеке жоспарлардың тиімділігі мен нәтижелілігін бақылауды қамтамасыз етуі тиіс.
- 4.2.8 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы ПС және әкімшілік-басқару персоналының біліктілігін арттыру, кәсіби және жеке дамуы жүйесінің бар екенін көрсетуі тиіс.
- 4.2.9 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы жас мұғалімдерді қолдауы және жас мұғалімдерді дамытудың нақты жоспары болуы керек .
- 4.2.10 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы басшылықтың (директорлардың, директор орынбасарларының, құрылымдық бөлімшелердің басшыларының) білім беруді басқару бағдарламалары бойынша біліктілігін арттырудан өтуін қамтамасыз етуі тиіс.
- 4.2.11 Техникалық және кәсіптік білім беру мекемесі мұғалімдер мен қызметкерлердің кәсіби және жеке дамуын ынталандыру жүйесін қамтамасыз етуі тиіс. Техникалық және кәсіптік білім беру мекемесі ең үздік оқытушыларды анықтау және ең үздік оқытушыларға сыйақы беру жүйесін енгізу үшін оқытушылар арасында әртүрлі байқаулар ұйымдастыруы тиіс .
- 4.2.12 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы арнайы әдістерді қолдана отырып, қызметкерлердің қанағаттанушылығын бақылауды қамтамасыз етуі тиіс . Басшылық әртүрлі мәселелер бойынша қызметкерлердің сұраныстарына жауап беруі тиіс.
- 4.2.13 ОҚ білім беру процесінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды белсенді түрде пайдалануы керек.
- 4.2.14 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы колледжде сабақ беру үшін тиісті салаларда тәжірибесі бар мамандарды тарта алады .
- 4.2.15 Техникалық және кәсіптік білім беру мекемесі ең үздік шетелдік және отандық мұғалімдерді тарта алады, бірлескен зерттеулер жүргізе алады және кәсіби даму бағдарламаларын ілгерілетуге ықпал ете алады.
- 4.2.16 Техникалық және кәсіптік білім беруді ұйымдастыру ПС-тің қоғамдық өмірге қатысуы , аймақтың ғылымы мен мәдениетінің дамуына өз үлесін қосуы үшін жағдай жасауға міндетті .

5-стандарт. Студенттер және білім беру

5.1. Жалпы ережелер

- 5.1.1. білім беру қызметі әртүрлі санаттағы студенттердің қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталуы керек: мемлекеттік білім беру келісімшарттары бойынша, келісімшарт негізінде немесе басқа ұйымдар қаржыландыратындар;

және мүгедектердің (физикалық және/немесе қаржылық) қажеттіліктерін қанағаттандыру. Колледж әртүрлі санаттағы студенттерді және олардың қажеттіліктерін қолдау саясатын жүзеге асыруы керек.

- 5.1.2. Техникалық және кәсіптік білім беруді ұйымдастыру оқушылардың жеке ерекшеліктеріне және олардың әлемді жеке түсінуіне мүмкіндігінше назар аударуы керек . Бағдарламаларды жүзеге асыру әдістері ынталандыруы керек. оқушылардың білім беру процесін бірлесіп құруға белсенді қатысуы.
- 5.1.3. Техникалық және кәсіптік білім беруді ұйымдастыру студенттер контингентін тарту мақсаттары қойылған. Техникалық және кәсіптік білім беруді ұйымдастыру үміткерлерге қойылатын талаптарды тұжырымдауға және үміткерлерді қабылдау мүмкіндіктерін толық түсінуге міндетті.
- 5.1.4. Техникалық және кәсіптік білім беруді ұйымдастыру кәсіби құзыреттіліктің дамуына ықпал ететін және студенттердің жеке қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескеретін оқу ортасын жасайды .
- 5.1.5. ТЖКБ ұйымы студенттерді оқу процесін бірлесіп құруда белсенді рөл атқаруға ынталандыратын білім беру бағдарламаларын әзірлеуді қамтамасыз етуі керек , ал студенттердің үлгерімін бағалау осы тәсілді көрсетуі керек .

5.2 Бағалау критерийлері

- 5.2.1 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы студенттер контингентін қалыптастыру саясатын және оның рәсімдерінің ашықтығын көрсетуі тиіс.
- 5.2.2 ТЖКБ ұйымы студенттік өмірдің барлық кезеңдерін , яғни қабылдау, оқыту және диплом беруді қамтитын алдын ала белгіленген және жарияланған ережелерді біркелкі қолдануы керек .
- 5.2.3 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы алқалы басқару органдарында оқушылардың өкілдігі қамтамасыз етілуі тиіс.
- 5.2.4 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы студенттерге өз мамандығы бойынша практикалық тәжірибеден өту мүмкіндігін беруі және—студенттердің қанағаттанушылығын бақылауы тиіс.
- 5.2.5 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы оқушылардың жеке білім беру траекториясы бойынша тиімді ілгерілеуіне жағдай жасайды.
- 5.2.6 Маңызды фактор - студенттердің шығармашылық және/немесе ғылыми-зерттеу жұмыстарына қатысуы.
- 5.2.7 Маңызды фактор - студенттердің академиялық мобильділігін қамтамасыз ету . Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымының студенттердің академиялық мобильділігінің нәтижелерін танудың өзіндік тегіктері болуы керек .
- 5.2.8 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы шетелдік студенттерді тарту және оқыту үшін қолайлы жағдайлар жасауы тиіс .
- 5.2.9 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы дарынды оқушыларды қолдау үшін арнайы бағдарлама әзірлеуі керек .
- 5.2.10 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы түлектердің жұмыспен қамтылуын және/немесе олардың біліктілігін жұмыс берушілердің салалық сертификаттау орталықтары растауын қамтамасыз ету үшін барлық күш-жігерін салуы және түлектердің жұмыспен қамтылуына жыл сайынғы мониторинг жүргізуі тиіс.
- 5.2.11 Техникалық және кәсіптік білім беру мекемесі оқушылардың сыныптан тыс іс-әрекеттері үшін ең қолайлы жағдайлар жасауы тиіс . Олар үшін асхана, компьютерлік орталық, кітапхана, оқу залдары, спорт залдары, медициналық пункт және басқа да қолайлы жағдайлар болуы керек.
- 5.2.12 Студенттер арасындағы байланысты қамтамасыз ету үшін студенттік қауымдастықтар, форумдар және т.б. құрылуы керек.

- 5.2.13 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы жалпы алғанда білім беру мекемесінің қызметіне және жеке қызметтерге студенттердің қанағаттанушылығын бақылау тетігін әзірлеуі тиіс. Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы студенттердің шағымдарын қараудың арнайы тетіктерін ұйымдастыруы керек.
- 5.2.14 Білім беру мекемесінде оқушылардың білімін бағалау нәтижелері туралы ақпаратты жедел ұсынуды қамтитын кері байланыс жүйесі болуы керек.
- 5.2.15 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы оқушыларға өз қызметі туралы ақпаратқа ашық қол жеткізуді қамтамасыз етуі тиіс.

6-стандарт. Білім беру және оқыту жұмыстары

6.1 Жалпы ережелер

- 6.1.1 Колледждің оқу және тәрбие жұмысы түлектің патриот азамат, білімді адам, өзін-өзі дамытуға қабілетті еркін, мәдениетті, ізгі адам ретіндегі үлгісіне бағытталуы керек.
- 6.1.2 Барлық білім беру іс-шаралары оқушылардың қажеттіліктері мен қызығушылықтарына, жеке даму үшін қажетті дәстүрлерге және мәдени мұраға негізделуі керек.
- 6.1.3 Техникалық және кәсіптік білім беруді ұйымдастыру әлеуметтік маңызды мәдени, рухани нормалар мен құндылықтарға деген көзқарастар жүйесін қалыптастыруы керек.
- 6.1.4 Ата-аналар мен әлеуметтік серіктестер оқу процесіне белсенді қатысуы керек.

6.2 Бағалау критерийлері

- 6.2.1 Білім беру және оқыту қызметі Миссия мен Даму Стратегиясына сәйкес келуі тиіс. Білім беру қызметінің мазмұны тұтас білім беру процесінің бөлігі ретінде білім беру қызметінің мазмұны, мақсаттары мен міндеттері туралы нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес келуі тиіс. Колледждің білім беру жүйесінің тұжырымдамасы және ұзақ мерзімді жұмыс жоспары (жарғысы, студенттердің құқықтары мен міндеттері, жұмыс бағдарламалары, іс-шаралар туралы ережелер, ішкі ережелер және т.б.) болуы керек.
- 6.2.2 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымында студенттердің өзін-өзі басқару органы және оның ұйымдастырушылық-әдістемелік қолдауы болуы тиіс.
- 6.2.3 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы әдістемелік бірлестіктердің, шығармашылық топтардың, педагогикалық шеберханалардың және т.б. жұмысын және олардың қызметінің білім беру жүйесінің тұжырымдамасында және жылдық жұмыс жоспарында белгіленген мақсаттар мен міндеттерге сәйкестігін көрсетуі тиіс.
- 6.2.4 Техникалық және кәсіптік білім беруді ұйымдастыруда Ата-аналармен жұмыстың әртүрлі формаларын ұсыну керек: ата-аналарды оқыту, ата-аналар жиналыстары, ата-аналарды балалармен тәрбие жұмысын ұйымдастыруға тарту (үйірмелерге, секцияларға жетекшілік ету, іс-шараларды дайындауға және өткізуге қатысу).

7-стандарт. Қаржы

7.1 Жалпы ережелер

- 7.1.1 ТЖКБ ұйымы студенттерді оқыту және оқыту іс-шараларын жүзеге асыру үшін жеткілікті қаржыландыруға ие болуы, студенттерді қолдаудың жеткілікті және оңай қолжетімді білім беру ресурстары мен әдістерін қамтамасыз етуі тиіс.

7.1.2 Қаржы жүйесі тұрақты, тиімді, тиімді, тәуелсіз және ашық болуы керек.

7.2 Бағалау критерийлері

- 7.2.1 Қаржылық саясат және қаржылық басқару Даму стратегиясына сәйкес келуі керек.
- 7.2.2 Қаржылық басқару жүйесіне мыналар кіруі керек: қаржылық жоспарлау және болжау, бухгалтерлік есеп, бақылау, қаржылық талдау және тиімділік аудиті, қаржылық процедуралар және қаржылық ынталандыру әдістері.
- 7.2.3 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы колледж үшін бюджеттік жоспарлауды және жобалық тәсілге негізделген қысқа мерзімді және орта мерзімді жоспарлардың болуын көрсетуі керек.
- 7.2.4 ТЖКБ ұйымы жақсы үйлестірілген қаржылық басқаруға ие болуы керек: барлық ақша аударымдары, ақша ағындары және меншікті капиталдағы өзгерістер тиісті есептерде көрсетілуі тиіс.
- 7.2.5 ТЖКБ ұйымы өз шығындарының тиімділігі мен нәтижелілігін аудиттеудің ішкі тетігін енгізуі, сондай-ақ үнемі сыртқы тәуелсіз аудиттер жүргізуі керек.
- 7.2.6 ТЖКБ ұйымы қаржылық тұрақтылық пен өміршеңдікті көрсетуі керек.
- 7.2.7 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы жыл сайынғы тәуекелдерді бағалау негізінде балама даму сценарийлерін тұжырымдауы тиіс.
- 7.2.8 Қаржыландыру нәтижеге бағытталған болуы керек; техникалық және кәсіптік білім беру ұйымында әртүрлі қызмет түрлерін қаржыландырудың жеткіліктілігін бағалау механизмі болуы керек.
- 7.2.9 Жылдық бюджетті бөлу және оны пайдалану ашық болуы керек.
- 7.2.10 ТЖКБ ұйымында тиімді қаржылық есеп беру механизмі болуы керек.
- 7.2.11 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымында ЖС және әкімшілік қызметкерлерге, сондай-ақ техникалық персоналға еңбекақы төлеудің ашық жүйесі болуы тиіс.

Стандарт 8. Ресурстар: материалдық, техникалық және ақпараттық

8.1 Жалпы ережелер

- 8.1.1 Ресурстарды қамтамасыз ету белгіленген Миссияға, мақсаттар мен міндеттерге, сондай-ақ Даму стратегиясына сәйкес келуі керек. Студенттер мен қызметкерлер қажетті ресурстардың қолжетімділігі туралы хабардар болуы керек.
- 8.1.2 ТЖКБ ұйымы үнемі жаңарып, жетілдіріліп отыруы керек білім беру сапасын қамтамасыз ету үшін материалдық, техникалық және ақпараттық ресурстар.
- 8.1.3 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы оқу және жұмыс істеу үшін қолайлы жағдайларды қамтамасыз етуі тиіс. Тиісті инфрақұрылымды дамыту инфрақұрылымның қанағаттанушылығын бақылау нәтижелеріне негізделуі тиіс.

8.2 Бағалау критерийлері

- 8.2.1 Техникалық және кәсіптік білім беру мекемесі өзінің инфрақұрылымының білім беру бағдарламаларын жеткізуді, қашықтықтан оқытуды және зерттеулерді қоса алғанда, қызметінің нақты қажеттіліктеріне сай келетінін көрсетуі тиіс. Сыныптар, кеңселер, зертханалар, байланыс және компьютерлік жабдықтар, оқу алаңдары, технологиялық парктер және басқа да нысандар біліктілік талаптарына сай болуы керек.
- 8.2.2 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы материалдық-техникалық ресурстар мен ақпараттық қамтамасыз етудің даму динамикасын және бағалау нәтижелерін

жоспарлау мен бюджетті бөлуді түзету үшін пайдалану тиімділігін бағалауды жүргізуі тиіс.

- 8.2.3 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы ақпараттық-коммуникациялық технологияларды енгізу және пайдалану перспективаларын бағалауға мүмкіндік беретін мақсаттар мен міндеттердің индикаторларының қолжетімділігін қамтамасыз етуі тиіс.
- 8.2.4 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымының өзінің жеке интерактивті ресурсы болуы керек .
- 8.2.5 Қажетті орындықтар санымен қатар, қажетті компьютерлік сыныптар, оқу залдары, мультимедиялық, лингафондық сыныптар, зерттеу және әдістемелік бөлмелер саны болуы керек . Кампус бойынша тегін Wi -Fi қолжетімді болуы керек .
- 8.2.6 Кітапханада жалпы білім беру, базалық және мамандандырылған пәндер бойынша қағаз және электронды тасымалдағыштардағы оқу , әдістемелік және ғылыми әдебиеттер жинағын , оқыту тілдеріндегі мерзімді басылымдарды, сондай-ақ ғылыми дерекқорларды , электрондық ғылыми журналдардың дерекқорын қоса алғанда , жеткілікті кітап қоры болуы керек .
- 8.2.7 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы білім алушыларды білім беру бағдарламасын игеру үшін қажетті ақпаратпен, анықтамалық және әдістемелік материалдармен (анықтамалық нұсқаулық, колледждің академиялық саясаты , академиялық күнтізбе және т.б.) қамтамасыз етуге міндетті.
- 8.2.8 Оқу материалдары, бағдарламалық қамтамасыз ету, оқу әдебиеті және қосымша ресурстар мен жабдықтар барлық оқушыларға қолжетімді болуы керек.
- 8.2.9 Білім беру бағдарламасын ақпараттық -коммуникациялық технологиялармен қолдау маңызды фактор болып табылады.
- 8.2.10 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы білім беру бағдарламаларын қажетті зертханалармен, сынақ алаңдарымен және т.б. қамтамасыз етуі тиіс .
- 8.2.11 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы білім беру стандарттарының қауіпсіз енгізілуін қамтамасыз етуі тиіс . Колледж аумағында тиісті қауіпсіздік жүйелері мен қауіпсіздікті бақылау жүйесі болуы керек .
- 8.2.12 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы ақпараттық технологияларды оқу процесіне енгізу дәрежесін анықтауы, инновациялық білім беру технологияларын пайдалану мен дамытуды бақылауы тиіс.
- 8.2.13 Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымы колледждің миссиясы мен даму стратегиясын көрсететін үш тілдегі веб-ресурстың қолжетімділігін көрсетуі тиіс , онда колледж қызметі туралы барлық ақпарат , ПС туралы толық ақпарат , директордың жеке электрондық пошта мекенжайы, виртуалды шағымдар кітабы және т.б. орналастырылады.
- 8.2.14 Оқу және әдістемелік материалдарды қоғамдық игілікке орналастырған кезде авторлық құқықты сақтау маңызды фактор болып табылады.
- 8.2.15 АКТ қолданудың тиімділігі мен жеткіліктілігі мәселелері Педагогикалық кеңестің және басқа да алқалы органдардың отырыстарында қарастырылады.
- 8.2.16 қызметкерлердің, ПОҚ-ның және студенттердің оқу процесінде АКТ-ны дамытуы және пайдалануы үшін жағдай жасау .

9   **Өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі**

- 9.1 SAAAE өз қызметін жетілдіруге және стандарттарын көтеруге ұмтылады және әрқашан пікірлер мен тәжірибе алмасуға ашық. Бұл стандартты одан әрі дамыту мақсатында өзгертулер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін .

- 9.2 Білім беру ұйымдары мен басқа да мүдделі тараптар, сондай-ақ ММББ қызметкерлері қолданыстағы стандарттарға өзгерістер мен толықтырулар енгізген жағдайда, ұсыныстар мен ескертпелер ММБББ тиісті органына жіберіледі.
- 9.3 SAAAE басқаруы Арнайы комиссия құрады және алынған ұсыныстар мен ұсынымдарды белгіленген тәртіпке сәйкес олардың негізділігі мен орындылығына сараптамалық шолу жүргізеді. Осы стандарттарға өзгерістер мен толықтырулар енгізу бойынша тиісті ұсынымдар SAAAE аккредиттеу кеңесіне жіберіледі.
- 9.4 Қолданыстағы институционалдық аккредиттеу стандартына өзгерістер мен толықтырулар SAAAE аккредиттеу кеңесінде талқыланғаннан және бекітілгеннен кейін енгізіледі.